

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан Педагогічного факультету
Олефіренко Т.О.

« 31 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
Філософія освіти
освітнього рівня магістр
(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія

Освітньо-професійна програма: «Практична психологія»
Шифр за навчальним планом ЗП01

Київ 2022 рік

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «філософія освіти»(розробник: Семенюк Н.В.), затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова.

Розробник програми: **Семенюк Н.В.**, д. філ. н., професор, професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики історико- філософського НПУ імені М.П. Драгоманова

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики

Завідувач кафедри _____ (В.М. Вашкевич)
(підпис)

(прізвище та ініціали)

**Опис
дисципліни
Філософія
освіти**

1. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 3		Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи. Інтерактивні методи: <i>кооперативні, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань</i>
Спеціальність (код, назва) 0.53 «Психологія» («Практична психологія»)	Загальна кількість годин - 90		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній ступень: «магістр» (освітньо-професійна програма)	Лекції:		
	14	6	
нормативна	Семінарські (практичні) заняття:		
	12	4	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-й	Лабораторні заняття:		Форми поточного контролю: МКР, ІНДЗ
	Індивідуальна робота:		
Семестр: 1-й	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) 2 год - аудиторне	64	80	Форма підсумкового контролю: <i>іспит</i>
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - укр.	29%:71%	13% : 87%	

Предметом вивчення навчальної дисципліни: є найбільш загальні, фундаментальні засади функціонування та розвитку системи освіти, процес планування та впровадження філософії освіти, відносини, що виникають в процесі діяльності суб'єктів освітнього процесу.

Філософія освіти – область філософського знання, що розглядає розвиток людини і систему освіти в нерозривній єдності, досліджує освітнє знання на його стику з філософією, аналізує підстави педагогічної діяльності та освіти, їх цілі та ідеали, методологію педагогічного знання, створення нових освітніх інституцій і систем.

Міждисциплінарні зв'язки Опанування “Філософія освіти” у міждисциплінарному сенсі концептуально й змістовно кореспондує з проблематикою гуманітарних, соціальних, природничих, психолого-

педагогічних дисциплін. Особливо йдеться про такі дисципліни як історія філософії, українська та світова культура, українська мова, історія мистецтва, українське мистецтво, культурологія філософія, соціальна філософія, соціологія освіти, економіка освіти, педагогіка, історія освіти.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія освіти» є: здійснення узагальнення знань магістрів у сфері освіти на теоретико-методологічному рівні, а також їх залучення до філософського осягнення ідеї освіти, як соціокультурного феномену та вироблення їх власної світоглядної концепції освіти; сприяння формуванню високого рівня компетентності і культури випускників Університету. Розвинути креативне опанування знаннями в галузі філософії освіти, навички філософської рефлексії, здатність критичного наукового аналізу проблематики філософії освіти, мотивацію до освітньо-інноваційної діяльності, уміння поєднувати фахову підготовку та методологічний потенціал філософії освіти, враховувати транснаукові, трансдисциплінарні, трансгуманітарні, полікультурні виклики європейського освітнього простору.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Філософія освіти» є:

- *освітні* – базові теоретичні знання з філософії освіти, духовний, інтелектуальний, професійний саморозвиток в системі неперервної педагогічної освіти й навчання впродовж життя;
- *виховні* – інтерсуб'єктивна комунікація на засадах полікультурності, толерантності у педагогічній діяльності, національному вихованні;
- *розвиваючі* – сформовані компетенції філософії освіти в широкому спектрі соціокультурних проблем, моделей інформаційного обміну, ціннісних, духовних, художніх, морально-етичних засад педагогічної діяльності;
- *дослідницькі* – науково-пошукова діяльність у галузі філософії освіти,
- *інноваційні* – теоретичне та методичне забезпечення фахової педагогічної

діяльності в контексті положень Педагогічної Конституції Європи.

А також

- *сформувати* уявлення про філософію освіти;
- *визначити* основні причини появи філософії освіти;
- *познайомитися* з основними етапами розвитку філософії освіти;
- *засвоїти* причини актуалізації філософії освіти;
- *визначити* проблемне поле, структуру, основні функції філософії освіти.
- *прогнозувати* науково обґрунтовані підходи до реформування вітчизняної освіти у вимірах глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації.
 - *проаналізувати* стратегії розвитку освіти у різних регіонах світу та можливості їх застосування в Україні;
 - *зрозуміти* суть і природу всіх явищ освітньому процесі: що таке утворення саме собою (онтологія освіти); як воно відбувається (логіка освіти); які Природа і джерела цінностей освіти (аксіологія освіти); яким буває яким має бути поведінка учасників процесу творення (етика освіти); якими трапляються й якими повинні бути методи сприяння освітньому процесу (методологія освіти). Сумісність ідей, що є основою цілісного підходу до освіти, можуть також розглядатися окремо (ідеологія освіти).

Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
<p>ПР04- Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.</p> <p>ПР05- Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПР08- Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах</p> <p>ПР 06 Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>- Реалізовувати світоглядно-філософські, гуманітарні, культуротворчі, духовно-практичні, художні, ціннісні, компетентнісні засади самореалізації магістрів як суб'єктів культури й суб'єктів європейської життєдіяльності, особливо <i>науковців-дослідників</i>, відповідно до пріоритетних положень класичного університету: єдності науки-освіти-культури.</p> <p>- Реалізувати свій культурний потенціал, визнаючи водночас відповідний потенціал іншого, сприйняття глобального мегасоціуму не в опозиції "свій-чужий", а як культурну самодостатність "свого" та "іншого", толерантне відношення до іншого – мова, звичаї, традиції, погляди, світобачення загалом</p>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p>

II. Примірний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90

II. Примірний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	семінарські	Практичні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I Змістовий модуль I Філософія освіти: її роль та місце в системі філософського знання. Філософсько-освітні ідеї в Україні											
1	Т.1. Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Пошуки філософських основ сучасної освіти.	4	2	2		8	1.5	1	0,5		10
2	Т.2. Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті. Безперервна освіта у філософському вимірі	4	2	2		8	2	1	1		13
3	Т.3. Національні аспекти філософії освіти, суспільний контекст безперервної освіти в Україні	4	2	2		9	1.5	1	0,5		10
4	МКР № 1					2					
Разом за змістовим модулем 1:		12	6	6		27	5	3	2		33
Змістовий модуль II. Змістовий модуль II Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Пошуки філософських основ сучасної освіти											
5	Т. 4. Науково-філософський спосіб сприйняття дійсності	4	2	2		9	1.5	1	0,5		12
6	Т. 5. Духовні виміри людського буття. загальнолюдські цінності	3	2	1		8	1.5	1	0,5		12
7	Т.6. Філософія етичних вимірів буття особистості	3	2	1		8	1	0,5	0,5		13
8	Т. 7. Специфіка вищої школи та її місце в освітньому процесі. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття.	4	2	2		10	1	0,5	0,5		10
9	МКР № 2					2					
Разом за змістовим модулем 2:		14	8	6		37	5	3	2		47
Разом годин:		26	14	12		64	10	6	4		80

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

п/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	Кількість годин	
		Всього го	в т.ч. лекцій
Змістовий модуль I			
Філософія освіти: її роль та місце в системі філософського знання. Філософсько-освітні ідеї в Україні			
Тема			
1.1.	<p>Філософія освіти як галузь філософії та навчальна дисципліна Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті. Безперервна освіта у філософському вимірі Філософія освіти як галузь наукового знання: етапи становлення. Основні причини актуалізації філософії освіти. Предмет і завдання філософії освіти. Проблемне поле, структура, основні функції філософії освіти. Концепції освіти як складові структури філософії освіти. Основні аспекти гуманізації та гуманітаризації освіти.</p>	4	2
1.2.	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1 , 2, 4, 6, 26,]; • додаткові: [36, 38, 41 44, 46]. <p>Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті. Безперервна освіта у філософському вимірі Розгляд етичних категорій слід починати з понять <i>добра</i> і <i>зла</i>. Вони відносяться до найбільш загальних понять моральної свідомості, позначають діаметрально протилежні характеристики соціальних явищ і виражають найважливіші установки моральної свідомості. Уявлення про добро і зло постійно змінювалось у різних народів. Прагнення зрозуміти зміст цих категорій породило багату класичну філософсько-етичну спадщину.</p>	4	2
1.3	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1, 2, 3, 5, 7 28]; • додаткові: [34, 35, 37, 40]. <p>Національні аспекти філософії освіти, суспільний контекст безперервної освіти в Україні Історія розвитку філософії освіти в Україні. Передумови виникнення освіти. Освіта як соціальний феномен Філософія освіти Григорія Сковороди. Фактори, що впливають на розвиток системи освіти. Концепція теорії та практики освіти в філософії XIX ст. Ставлення до освіти за доби Київської Русі та українська телектуальна думка про сенс освіти та процесу виховання. Орієнтири освітніх процесів в сучасній вітчизняній та західній філософії.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1, 2, 5, 7 10 19]; • додаткові: [36, 37, 41]. • 	4	2
<i>Усього за ЗМІ</i>		12	6
Змістовий модуль II			
Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Пошуки філософських основ сучасної освіти			

<p>Тема 2.1.</p> <p>2.2.</p> <p>2.3.</p> <p>2.4</p>	<p>Науково-філософський спосіб сприйняття дійсності</p> <p>Актуальність науково-філософського способу сприйняття дійсності.. Роль теорії еволюції у науково-філософському світогляді. . Поняття “еволюція” у контексті науково-філософського світогляду.Поняття “буття” у контексті науково-філософського світогляду.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1, 3, 5, 6, 10, 21]; • додаткові: [38, 39, 43]. <p>Духовні виміри людського буття. загальнолюдські цінності</p> <p>Духовність – один з інтегруючих елементів суспільства. Роль цінностей у структурі буття особистості. Світоглядні засади особистості – основа педагогічної діяльності. “Золоте правило моралі” та його вплив на розвиток філософії освіти.</p> <p>Біблейські заповіді – основа внутрішнього абстрактного образу особистості.</p> <p>Система освіти як транслятор норм і цінностей буття.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1, 2, 3 ,18, 19]; • додаткові: [41, 42 ,43 ,44]. <p>Філософія етичних вимірів буття особистості</p> <p>Філософія етичних вимірів буття особистості Моральна мотивація та ціннісні орієнтації. Проблема морального вибору: структура вчинку. Основні категорії етики. Добро і зло. Обов’язок і совість, сенс життя та щастя. Сутність мотивації розкривається через встановлення відповідності моральної вартості вчинку - моральній вартості мотиву. Уявлення про добро і зло постійно змінювалось у різних народів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [1 3, 19, 20,]; • додаткові: [43, 44, 45 , 46]. <p>Семінарське заняття 7. Тема</p> <p>Специфіка вищої школи та її місце в освітньому процесі. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття.</p> <p>Специфіка вищої школи та її місце в освітньому процесі. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні.Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх установ.</p> <p>Історична трансформація ролі викладача в освітньому процесі. Викладач у сучасному культурно-освітньому середовищі.Перспективи розвитку професії викладача у нових соціально-економічних та інформаційних умовах.</p> <p>Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.Пріоритетні напрямки реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції європейського освітнього простору.</p>	<p>4</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
---	--	-------------------------------------	-------------------------------------

	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [4 5, 6, 7, 15,21, 22, 23, 24]; • додаткові: [28, 29, 34, 35, 44,]. 		
		<i>Усього за ЗМ2</i>	14
		<i>Разом</i>	26
			8
			14

Рекомендовані інформаційні джерела: див. Розділ VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу.

4.1. Плани семінарських занять

Змістовий модуль 1.

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ: ЇЇ РОЛЬ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ФІЛОСОФСЬКОГО ЗНАННЯ. ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ ІДЕЇ В УКРАЇНІ

Семінарське заняття 1. Тема 1 Філософія освіти як галузь філософії та навчальна дисципліна

Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті. Безперервна освіта у філософському вимірі

(0,5 год)

Виховання у Первісному суспільстві. Перші школи світової цивілізації. Феномен античної філософської школи. Філософсько-педагогічні погляди Сократа, Платона, Аристотеля та Демокріта. Християнство та інститут освіти в епоху Середніх віків. Розвиток філософії освіти в епоху Відродження і Нового часу. Історична ретроспектива філософії освіти 19ст. - 21ст. Об'єктивні передумови та основні етапи становлення безперервної освіти в Україні

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1 , 2, 4, 6, 26,];
- **додаткові:** [36, 38, 41 44, 46].

Семінарське заняття 2. Тема 2 Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті. Безперервна освіта у філософському вимірі

Розгляд етичних категорій слід починати з понять *добра* і *зла*. Вони відносяться до найбільш загальних понять моральної свідомості, позначають діаметрально протилежні характеристики соціальних явищ і виражають найважливіші установки моральної свідомості. Уявлення про добро і зло постійно змінювалось у різних народів. Прагнення зрозуміти зміст цих категорій породило багату класичну філософсько-етичну спадщину.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 2, 3, 5, 7 28];
- **додаткові:** [34, 35, 37, 40].

Семінарське заняття 3. Тема 3 Національні аспекти філософії освіти, суспільний контекст безперервної освіти в Україні

Історія розвитку філософії освіти в Україні. Філософія освіти Григорія Сковороди. Освіта в Україні і світі (сучасні реалії).

Актуальні завдання формування нового вчителя для об'єднаної Європи XXI ст. Роль

«Педагогічної конституції» (авт.-розробники) В. Андрущенко (Україна), М. Гунцінгер (Німеччина) та А. Гайжутіс (Литва)) у створенні конституційної платформи підготовки нового вчителя для об'єднаної Європи ХХІ століття.

Концептуальні засади філософії освіти в Україні та їх впровадження в педагогічну практику. Законодавчо-нормативне забезпечення освітянської галузі в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 2, 5, 7 10 19];
- **додаткові:** [36, 37, 41].
-

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ДУХОВНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ОСВІТИ. ПОШУКИ ФІЛОСОФСЬКИХ ОСНОВ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Семінарське заняття 4. Тема 4 Науково-філософський спосіб сприйняття дійсності

Актуальність науково-філософського способу сприйняття дійсності. Роль теорії еволюції у науково-філософському світогляді. Поняття “еволюція” у контексті науково-філософського світогляду. Поняття “буття” у контексті науково-філософського світогляду.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 3, 5, 6, 10, 21];
- **додаткові:** [38, 39, 43].

Семінарське заняття 5. Тема 5 Духовні виміри людського буття. загальнолюдські цінності

Духовність – один з інтегруючих елементів суспільства. Роль цінностей у структурі буття особистості. Світоглядні засади особистості – основа педагогічної діяльності. “Золоте правило моралі” та його вплив на розвиток філософії освіти. Біблейські заповіді – основа внутрішнього абстрактного образу особистості. Система освіти як транслятор норм і цінностей буття. Моральні максими Л. Толстого.

Формування української ціннісно-нормативної моделі. Ціль і мета як відношення та передбачуваний результат.

Рекомендовані інформаційні джерела

- **основні:** [1, 2, 3 ,18, 19];
- **додаткові:** [41, 42 ,43 ,44].

Семінарське заняття 5. Тема 6 Філософія етичних вимірів буття особистості

Філософія етичних вимірів буття особистості Моральна мотивація та ціннісні орієнтації. Проблема морального вибору: структура вчинку. Основні категорії етики. Добро і зло. Обов'язок і совість, сенс життя та щастя. Сутність мотивації розкривається через встановлення відповідності моральної вартості вчинку - моральній вартості мотиву. Уявлення про добро і зло постійно змінювалось у різних народів.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [1 3, 19, 20,];
- *додаткові:* [43, 44, 45 , 46].

Семінарське заняття 6. Тема 7 Специфіка вищої школи та її місце в освітньому процесі. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття.

Специфіка вищої школи та її місце в освітньому процесі. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх установ. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Пріоритетні напрямки реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції європейського освітнього простору. Історична трансформація ролі викладача в освітньому процесі. Викладач у сучасному культурно-освітньому середовищі Перспективи розвитку професії викладача у нових соціально-економічних та інформаційних умовах.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [4 5, 6, 7, 15,21, 22, 23, 24];
-
- *додаткові:* [28, 29, 34, 35, 44,].

1.3.Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Формування планетарно-космічного типу особистості: основні етапи.	Доповідь Презентація умов на сем.з.2 (модуль 1)
2.	Філософія освіти крізь призму творчості Василя Сухомлинського.	Доповідь Презентація завдань на сем.з.3(модуль 1)
3.	Діалог в сучасній системі освіти. Аксиологічні аспекти розвитку освіти.	Доповідь Презентація ситуацій на сем.з.6 (модуль 2)
4	Розвиток філософсько-антропологічних ідей в освіті.	Доповідь Презентація завдань на сем.з.8 (модуль 2))
5.	Формування індивідуальної та колективної ментальності, виховання толерантності в людських відносинах.	Доповідь Презентація ІНДЗ на сз..з. 9 (модуль 2)
6.	Педагогічна концепція Дж. Дьюї	Доповідь на сз. 10 (модуль 2)

Форма звітності: реферати та наукові доповіді, ессе, презентації

Рекомендовані інформаційні джерела. див. Розділ VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу.

V. Контроль якості знань студентів

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів з навчальної дисципліни «Філософія освіти» застосовуються: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; модульне письмове тестування МКР, письмовий екзамен; самоаналіз.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Філософія освіти» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів.

Кожний модуль включає бали за роботу на семінарських заняттях (відповіді на запитання теоретичного блоку, участь у навчальній дискусії, колоквиумі), виконання завдань індивідуальної роботи, модульний контроль знань. Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.1.

Модульна контрольна робота № 2

1. Яка з галузей дослідження є основною для комплексного вирішення проблем сучасної освіти, насамперед гуманізації:

- a. філософська антропологія
- b. сучасна філософія
- c. філософія освіти
- d. педагогічна психологія

2. Стратегічна мета філософії освіти полягає в:

- a. становленні творчо-гуманітарної особистості, як цілісного суб'єкта культури
- b. становленні особистості, як вищого рівня розвитку розуму
- c. становленні високоморальної людини
- d. становленні віруючої людини

3. Методологічна розробка нової методичної концепції в освітньому процесі вбачається:

- a. в розвитку суспільства
- b. в розвитку нової антропології
- c. в розвитку філософії освіти
- d. в розвитку філософії

4. Основною функцією філософії освіти є:

- a. створення філософської системи як загальнометодологічної основи для вирішення проблем педагогічної діяльності і цілісного процесу реформування сучасної освіти
- b. систематизація методів педагогічної діяльності та цілісного процесу реформування сучасної освіти.
- c. технологізація педагогічного процесу
- d. систематизація функцій філософії

5. Освіта на сучасному етапі розвитку філософії освіти:

- a. задовольняє вимоги формування відповідного типу світогляду
- b. не задовольняє вимоги формування відповідного типу світогляду
- c. не виконує світоглядну функцію взагалі
- d. виконує світоглядну функцію

6. Визначте та охарактеризуйте концепції освіти як складові структури філософії освіти. Проаналізуйте основні аспекти гуманізації та гуманітаризації освіти.

7. Синтетична концепція:

- a. долає в собі концепцію гармонійної цілісності та релятивістсько-плюралістичну
- b. протиставляє концепцію гармонійної цілісності релятивістсько-плюралістичній
- c. підтримує концепцію гармонійної цілісності

d. заперечує релятивістсько-плюралістичну концепцію

8. Ідеї концепції гармонійної цілісності застосовуються для:

- a.* подолання розриву між предметами
- b.* реалізації ідей створення єдиної, цілісної, гармонійної теорії педагогіки та централізованої системи управління освітою
- c.* вирішення важливих протиріч педагогічного процесу
- d.* поглиблення протиріч педагогічного процесу

10. Початкове положення синтетичного напрямку визначає:

- a.* пріоритетність вчителя
- b.* пріоритетність учня
- c.* вчитель – суб'єкт, а учень – об'єкт
- d.* вчитель і учень – суб'єкти педагогічного процесу

11. Ідеологія освіти - це:

- a.* можливість філософського осмислення значущості людини в світі
- b.* сукупність ідей освіти в певну епоху
- c.* виявлення характеру і особливості розвитку наукового знання
- d.* підстава для уточнення особливостей розвитку культури в рамках різних класово-економічних формацій

12. Антропологічний підхід дає можливість:

- a.* філософського осмислення значущості людини в світі і розуміння світових процесів з точки зору людини
- b.* визначення суспільних потреб у сфері освіти, які висловлюються державою в нормативній формі
- c.* розглядати сукупність ідей, концепцій, норм, регулюючих і направляючих освітню діяльність в рамках певних освітніх інститутів
- d.* долучати людину до групових освітніх цінностей

13. Аксиологія розглядає:

- a.* структуру цінностей і їх місце в бутті людини
- b.* питання освіти та виховання з урахуванням особливостей розвитку цивілізації, епохи, країни, нації
- c.* завдання соціального розвитку, рівень економіки і культури в суспільстві, характер його політичних та ідеологічних установок
- d.* створення громадських структур або соціальних інститутів, які спеціалізуються на накопиченні та поширенні знань

Модульна контрольна робота № 2

14. «Система освіти» як трансляція культури в системі соціуму розглядається з метою:

- a.* соціалізації особистості
- b.* трансгресії особистості
- c.* деградації особистості
- d.* модифікації особистості

15. Твердження «Людина – міра усіх речей» характерно для:

- a.* соціоцентризму
- b.* натуралізму
- c.* антропоцентризму
- d.* конформізму

16. Головна риса інформаційного суспільства – це:

- a.* інтеграція
- b.* комп'ютеризація
- c.* доступність інформації для кожного члена спільноти

d. роботизація і автоматизація усіх сфер виробництва

17. Назвіть філософа, що прославився як перший професійний педагог Стародавнього світу:

- a. Соломон
- b. Крішна
- c. Конфуцій
- d. Езоп

18. Які дисципліни входили у елементарний курс середньовічних наук, що називався «тривіум»:

- a. граматика, риторика, діалектика
- b. граматика, арифметика, музика
- c. граматика, риторика, астрономія
- d. граматика, риторика, арифметика

19. Ян Амос Коменський:

- a. першим ввів термін «дидактика»
- b. першим призвав до відмови від тілесних покарань
- c. першим намагався виділити та систематизувати об'єктивні закономірності освіти та виховання
- d. першим висловив тезу щодо необхідності невтручання держави в освітній процес

20. До філософів Нового часу, що займалися проблемами освіти, не відноситься:

- a. Дж. Локк
- b. Ж.-Ж. Руссо
- c. М. Монтень
- d. Я. А. Коменський

21. Києво-Могилянська академія була заснована в:

- a. 1632 р.
- b. 1701 р.
- c. 1884 р.
- d. 1643 р.

22. Експериментальна педагогіка зосереджувалась:

- a. на вільному вихованні
- b. на дослідженнях психології дитини
- c. на вихованні через мистецтва
- d. на релігійній освіті

23. Під терміном «зміст освіти» слід розуміти:

- a. систему наукових знань, практичних умінь і навичок, світоглядних і морально-естетичних ідей, якими необхідно оволодіти в процесі навчання
- b. розвиток особистості як суб'єкта професійної діяльності
- c. професійний розвиток особистості засобами науково-організованого професійного навчання
- d. оволодіння професійними знаннями, вміннями, навичками

24. Метою освіти є:

- a. всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства
- b. розвиток розумових і фізичних здібностей людини
- c. підвищення освітнього рівня і культурного потенціалу народу
- d. все вище вказане

25. Вища школа виконує такі функції:

- a. виховну, освітню, науково-дослідну
- b. освітню, науково-дослідну, інтернаціональну
- c. виховну, освітню, загальнокультурну, науково-дослідну, інтернаціональну

d. освітню, загальнокультурну, інтернаціональну

26. Здійснення освітньої діяльності включає:

- a. навчальну, виховну, наукову, культурну, методичну діяльність
- b. навчальну, виховну, наукову, діяльність
- c. навчальну, наукову, методичну діяльність
- d. навчальну, виховну, методичну діяльність

27. Вся сукупність навчально-виховних та культурно-освітніх навчальних закладів становить:

- a. систему культури
- b. систему освіти
- c. соціальну систему
- d. навчальну систему

28. Проаналізуйте пріоритетні напрямки реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції європейського освітнього простору.

29. Освіта в Україні ґрунтується на засадах:

- a. гуманізму і демократії
- b. національної свідомості
- c. взаємоповаги між націями і народами
- d. все вище вказане

Таблиця 1

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння успішно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні навчальних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

5.1.Форми та методи поточного контролю успішності навчання

Формами та методами поточного контролю успішності навчання є *відвідування лекційних занять, активна робота на семінарських заняттях та вдале написання модульних контрольних робіт*. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати протягом поточного контролю, є 60 балів.

Формою підсумкового контролю успішності навчання є екзамен, на якому студент може максимально набрати 40 балів.

Підсумковий бал переводиться в оцінку системи оцінювання ECTS так, як показано у таблиці «Порядок переведення рейтингових показників у оцінки ECTS»

VI. Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен

Для студентів, які опановують освітній рівень магістр, комплектування білетів під час складання екзамену з дисципліни, здійснюється з урахуванням змісту професійних компетентностей, на розвиток яких спрямовано вивчення змістових модулів 1, 2 навчальної дисципліни «Філософія освіти», та переліку виробничих функцій, типових задач діяльності, умінь та компетенцій, якими повинні володіти студенти магістратури у результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософія освіти».

Укладання білетів для студентів магістратури здійснюється з урахуванням таких вимог: 1) білет має містити три запитання; 2) логіка комплектації кожного білету має відповідати таким характеристикам: 1-ше запитання творчо-пошукового рівня; 2-ге запитання – практико-орієнтованого змісту; 3-тє запитання – репродуктивного рівня (табл. 2).

Питання до екзамену

1. Філософсько-методологічне осмислення становлення філософії освіти як самостійної дисципліни.
2. Освітня взаємодія як об'єкт філософського аналізу.
3. Наведіть аргументи на користь цінності освіти в сучасному суспільстві.
4. Перерахуйте основні функції освіти.
5. Перелічіть основні протиріччя в сучасній освіті.
6. Проблеми обґрунтування методології та методики відбору змісту, методів і засобів навчання, виховання та розвитку учнів на різних ступенях освіти.
7. Проаналізуйте проблемне поле та дайте визначення предмета філософії освіти у вашому розумінні?
8. У чому полягає стратегічна мета філософії освіти? Аргументуйте свою відповідь.
9. Які основні завдання філософії освіти?
10. Розкрийте значення поняття «освіта».
11. Проаналізуйте проблемне поле та дайте визначення предмета філософії освіти у вашому розумінні?
12. Духовність в людському житті. Загальнолюдські цінності.
13. Розкрийте основні ідеї освітньої системи доби Відродження.
14. Проаналізуйте основні причини актуалізації філософії освіти та її зв'язок з іншими науками?
15. Проаналізуйте концепції освіти як складові структури філософії освіти. Назвіть основні аспекти гуманізації та гуманітаризації освіти.
16. Розкрийте сутність методу сократівського діалогу (масветики) та його вплив на формування вимог до освітнього процесу.
17. Проаналізуйте місце і роль дидактики, доведіть комплікативність об'єкта і предмета дидактики вищої школи.
18. Поняття “Життєвий порив” у концепції філософії життя Анрі Бергсона.
19. Роль українських учених в становленні синтетичної теорії еволюції.
20. “Золоте правило моралі” та його вплив на розвиток філософії освіти.
21. Вплив ідей М. Монтеня на формування філософії освіти.
22. Покажіть взаємозв'язок педагогічної думки та потреб суспільного життя в історії філософії освіти.
23. Освіта як особлива сфера соціального життя.
24. У чому полягає специфіка натуралістичного, соціологічного та духовного підходів до людини в системі освіти?
25. Назвіть основні психологічні (персонологічні) концепції людини і поясніть у чому полягає їх внесок в освітню теорію та практику
26. Розкрийте сутність методу сократівського діалогу (масветики) та його вплив на формування вимог до освітнього процесу.

27. Проаналізуйте місце і роль дидактики, доведіть комплікативність об'єкта і предмета дидактики вищої школи.
28. Що можна вважати національним вкладом в історію філософії освіти вітчизняними мислителями за багатовікову традицію українського просвітницького руху?
29. Покажіть взаємозв'язок педагогічної думки та потреб суспільного життя в історії філософії освіти.
30. Що таке методична культура викладача?
31. Назвіть основні психологічні (персонологічні) концепції людини і поясніть у чому полягає їх внесок в освітню теорію та практику.
32. Визначте стан розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття з позицій реалізації положень компетентнісного підходу.
33. Розкрийте сутність методу сократівського діалогу (маевтики) та його вплив на формування вимог до освітнього процесу.
34. Що можна вважати національним вкладом в історію філософії освіти вітчизняними мислителями за багатовікову традицію українського просвітницького руху?
35. На основі компаративістських характеристик проаналізуйте систему принципів діяльності освітніх установ.

Таблиця 2

Рівень виконання	Перше питання	Друге питання	Третє питання	Критерії оцінювання відповіді
	15 max балів	15 max балів	10 max балів	
Творчий	36-40	27-30	27-30	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Конструктивний	30-35	20-26	20-26	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - недостатньо детально розкритий предмет запитання, а основні поняття носять тезисний характер; - оформлення екзаменаційної роботи в цілому є акуратним, але містить виправлення; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.

Репродуктивний	24-29	19-18	19-18	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: - зміст відповіді свідчить про прогалини у знаннях з відповідного питання або ж про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання. - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання.
Елементарний	0-23	0-17	0-17	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципів аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

Результат письмового екзамену визначається шляхом сумування кількості балів, отриманих за всі 3 питання. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 3.

Таблиця 3

5

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	6	5	30
ІНДЗ	10	2	20
Модульна контрольна робота	5	2	10
максимальна кількість балів 60			

40 балів – за екзамен

Разом за курс: 60 б. + 40 б. = 100 б.

ВІІ. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Базові інформаційні джерела

1. Андрущенко В. П. Освіта в пошуку нових стратегій мислення /В. П. Андрущенко // Вища освіта України. - 2003. - № 2. - С. 5-6.
2. Андрущенко В. П. Педагогічна освіта України: Болонські виклики і напрями модернізації / В. П. Андрущенко // Практична філософія. – 2004. – № 1.– С.124-128.
3. Андрущенко В. П. Про концептуальні засади філософії освіти України /В. П. Андрущенко, В. С. Лутай // Практична філософія. – 2004. – № 2. – С. 35-43.
4. Андрущенко В. Вища освіта в пост-Болонському просторі: спроба прогностичного аналізу // Філософія освіти. – 2005. – № 3. – С. 6–20.
5. Андрущенко В.П. Проблема формування нового вчителя для об'єднаної Європи ХХІ століття / В.П. Андрущенко // Європейські педагогічні студії. – 2012. – Вип. 1–2. – С. 28–39.
6. Андрущенко В.П. Освіта як ключовий чинник сучасних цивілізаційних процесів / В.П. Андрущенко // Освітня політика: філософія, теорія, практика [монографія] / За ред. В. П.Андрущенка; Авт. кол. : В. П.Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв, К.А. Постол, О.О. Субіна. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – С.13–33.
7. Андрущенко В.П. Проблеми формування глобальної освітньої політики: огляд порядку денного В.П. Андрущенко // Освітня політика: філософія, теорія, практика [монографія] / За ред. В. П.Андрущенка; Авт. кол. : В. П. Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв, К.А. Постол, О.О. Субіна. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – С. 33–55.
8. Андрущенко В.П. Закономірності планування і впровадження державної освітньої політики в трансформаційному суспільстві/ В.П. Андрущенко. В.Л. Савельєв // Освітня політика: філософія, теорія, практика [монографія] / За ред. В. П.Андрущенка; Авт. кол. : В. П. Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв, К.А. Постол, О.О. Субіна. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – С. 55–74.
9. Біла книга національної системи освіти України /Академія педагогічних наук України; за ред. В.Г. Кременя. – К., 2009. – 186 с.
10. Бергенське комюніке «Загальноєвропейський простір освіти – досягнення мети» / Комюніке Конференції Європейських міністрів освіти, Берген, 19-20 травня 2005.
11. Бобрицька В.І. Освітня політика в педагогічних рефлексіях / В. І. Бобрицька : [«Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»] : матеріали Всеукр. науково-практичної конференції 15 грудня 2010 р. Київський університет імені Бориса Грінченка. – К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2011. – С. 48 – 50.
12. Бобрицька В.І. Ціннісна платформа підготовки нового вчителя для об'єднаної Європи ХХІ століття / В. І. Бобрицька // Цілі та результати освітніх реформ: українсько-польський діалог : міжнар. наук. конф., 15 – 16 травня 2013 р. : зб. матеріалів. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. – С. 5–10.
13. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна-Болонья-Саламанка-Прага-Берлін) / [упоряд. М.Ф.Степко, Я.Я.Болубаш, В.Д.Шинкарук та ін.]. – Тернопіль: Вид-во «Економічна думка» ТАНГ, 2003р. – 60 с.
14. Вернидуб Р. М. Забезпечення європейських стандартів якості вищої освіти на інституційному рівні / Р. М. Вернидуб // Науковий часопис НПУ ім. М. П.Драгоманова. Сер. 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи: зб. наук. праць / за ред. В. П.Сергієнка. – К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. – Вип. 27. – С. 25–33.
15. Вернидуб Р. М. Проблеми модернізації освітнього простору в умовах інституційних трансформацій глобального суспільства / Р. М. Вернидуб// Освітня політика: філософія, теорія, практика [монографія] / За ред. В. П.Андрущенка; Авт. кол. : В. П.Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв, К.А. Постол, О.О. Субіна. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – С.203–229.
16. Вернидуб Р.М. Трансформації університетської педагогічної освіти в умовах глобалізації: потенціал дослідництва / Р. М. Вернидуб // Освітня політика: філософія, методологія, практика: : міжнар. наук.-практ. конф., 23 – 24 жовтня 2013 р. : зб. матеріалів. – К.: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 60–65.
17. Вільчинський Ю. Філософія історії: теорія взаємопроникнення часу і вічності / Ю.Вільчинський. – К.: Поліграфкнига, 2009. – 360 с. – Бібліогр.: с. 353–340.
18. Клепко С. Ф. Філософія освіти в Європейському контексті: монографія / С.Ф.Клепко. – Полтава : ПОППО, 2006. – 328 с.
19. Кремень В. Філософія освіти ХХІ ст. / В. Кремень // Персонал. – 2003. – № 1. – С. 8.
20. Кремень В.Г. Поступ до нової філософії освіти в Україні / В.Г. Кремень // Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку ХХІ століття: зб. наук. праць. – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2011. – 704 с.
21. Кремень В. Г. Система освіти в Україні: Сучасні тенденції і перспективи / В. Г. Кремень // Професійна освіта: педагогіка і психологія [ред. Т. Левовицький, І. Вільш, І. Зязюн, Н. Ничкало]. – Київ-Ченстохова, 2000. – С. 11 – 31.
22. Григорій Сковорода. Повне зібрання творів: [у 2 т.] / Григорій Сковорода – К., 1973.

23. Калюжний Антуан Ежен. Філософія серця Григорія Сковороди. Філософ без певної системи / Антуан Ежен Калюжний // Сковорода Григорій: Дослідження, розвідки, матеріали. – К.: Наукова думка, 1992. – С. 288-312.
24. Макаренко А. Педагогическая поэма. Роман / Антон Макаренко – К.: "Веселка", 1986. – 604с. 1
25. Макаренко А. Флаги на башнях / Антон Макаренко – М.: Правда, 1983. – 480
26. Семенюк Н. Модернізація неперервного образования в Україні як соціальна задача // Proceedings of young scientists/ Труды молодых ученых. - №10. – Baki. P. 58 – 62.
27. Семенюк Н.В.Філософія безперервної освіти-К. Знання України,2014- 347с. Рекомендовано Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова(протокол№6 від30.01.14.)ISBN 978-966-316-348-2.тираж 500 прим.
28. СеменюкН.В Розвиток безперервної освіти в Україні як однієї із складових європейської соціальної моделі Гілея (науковий вісник): [зб. наук. праць] / [гол. ред. В. М. Вашкевич]. – К. : ВІРУАН, 2019. – Випуск 148 (9) ч2. – С. 138–143.
29. Natalia Semeniuk. The Contemporary Cosmological Models: In Search of the Ways of Systematization. Philosophy and Cosmology, Volume 24, 2020, pp. 29-38.
30. Semeniuk, N. (2020). Modern University in the Light of Lifelong Learning Challenges: The Issues of Philosophy of Education. Studia Warmińskie, 56, 137-148.

Допоміжні інформаційні джерела

31. Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге 21 века. – М : Изд-во УРАО, 1999. – 234 с.
32. Геллі Е. Освіта та еволюція держави // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2002. – №3. – С. 145 – 158.
33. Дем'янчук О. Глобалізація вищої освіти: огляд сучасних світових проблем // Людина і політика. – 2002. – № 1. – С. 75 – 82.
34. Д'юї Дж. Демократія і освіта. – Львів: Літопис, 2003. – 294 с.
35. Зязюн І. А. Аксиологічні орієнтири сучасної культури. / І. А. Зязюн //Проблеми освіти в Польщі і в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції : зб. матеріалів Міжн. науково-практичної конф. – 21 – 24 квітня 2009 р. Київ-Житомир / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького, С. Сисоєвої. – К. : КІМ, 2009. – 37 – 48.
36. Калюжна Т. Г. Формування загальнолюдських цінностей майбутнього вчителя під час вивчення курсу «Основи педагогічної творчості і майстерності» / Т. Г. Калюжна // Педагогіка і психологія. – № 3 – 4 (60 – 61). – 2008. – С.100 – 106.
37. Карпенко О.М., Крутий І.А., Зуева Д.С. Специфика мегауниверситетов как современной образовательной инфраструктуры / О.М. Карпенко, И.А. Крутий, Д.С. Зуева. – СоцИс. – 2007. – № 10. – С. 80–85.
38. Карпенко О.М. Управление распределенным вузом: структурно-функциональный и кадровый аспекты / О.М. Карпенко. – М., 2008. – 188 с.
39. Квієк Марек. Університет і держава: вивчення глобальних трансформацій. – [пер. з англ. Т.Цимбала] / М. Квієк. – К. : Таксон, 2009. – С. 23.
40. Козієвська О.І. Законодавчо-нормативне забезпечення процесів академічної мобільності: європейський досвід / О.І. Козієвська // // Вища освіта України. – 2013. – № 3 (додаток 2). – Тематичний випуск «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу». – С. 238 – 243.
41. Колин Г. Глобальные проблемы информатизации общества: информационное неравенство / Г. Колин // ВВШ «Alma Mater». – 2000. – № 6. – С. 27–30.
42. Лавриченко Н. Прогностичні моделі школи: антиципація майбутнього чи «зони найближчого розвитку» / Наталія Лавриченко // Шлях освіти. – № 4. – 2008. – С. 13–19.
43. Семенюк Н.В.,Чернов О.В.,Гоцуляк В.М., Ювсечко Я.В. Філософія глобальних прблем сучасності. Програма курсу, методичні вказівки і контрольні завдання для студентів -Хмельницький ХНУ,2011-80с
44. Семенюк Н.В. Екологія людини: [навчальний посібник]. / Н.В.Семенюк. – Хмельницький: ТУП, 2002. – 171 с.
45. Гроф С. Духовний кризис. Статьи и исследования / С.Гроф ; [пер. с англ.]. – М.: МТМ, 1995. – С. 163.
46. Гулыга А. В. Эстетика в свете аксиологии. Пятьдесят лет на Волхонке / А.В. Гулыга – СПб.: Алетей, 2000. – С. 60-62. – (Научное издание).

Інформаційні ресурси

47. Будапештсько-Віденська Декларація про створення Європейського простору вищої освіти (12 березня 2010 року. [Електронний ресурс]: <http://www.ukma.kiev.ua/news/addm/declaration.pdf>.
48. Нова школа: простір освітніх можливостей. Серпень 2016 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.

49. Закон України «Про освіту». Проект № 4391-д. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://zakon.rada.gov.ua>
50. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. – [Чинна 2013-06-25] // Указ Президента України № 344/2013. – Сайт «Законодавство України». – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua.pdf>.
49. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року (проект). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
50. Налетова И.В. Образовательная политика в области образования / И.В. Налетова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/2757>
51. Освіта: прихований скарб: Доповідь Міжнародної комісії з освіти для XXI століття. Видавництво ЮНЕСКО, 1996. Електронна версія основних положень Доповіді підготовлена МГО ВПП «Інформація для всіх». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ifar.ru>.
52. Реформы и развитие высшего образования: Программный документ ЮНЕСКО, 1995. [Electronic resource]. – URL: <http://www.uis.unesco.org/en/pub/pub>.
53. Доклад международной комиссии по образованию, представленный для ЮНЕСКО, «Образование: сокрытое сокровище». ЮНЕСКО, 1997. [Electronic resource]. – URL: <http://www.uis.unesco.org/en/pub/pub>.
54. Закон України «Про освіту» // Освіта в Україні: Нормативна база. – К.: Освіта. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua
55. Загальна середня освіта. Загальні відомості. МОН України: офіційний веб-сайт. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
56. Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
57. Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014, № 1556-VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
58. Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III (Редакція станом на 28.11.2012). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
59. Настройка образовательных структур в Европе. Вклад университетов в Болонский процесс [Электронный ресурс]. – URL: tuning.unideusto.org/tuningeu/images/stories/template/General_brochure_Russian_version.pdf

**Викладач,
Доктор філософських наук, професор
к**

Н.В.Семенюк

VII1. Навчально-методична карта дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ECTS / 90 годин денної та заочної форми навчання, з них 14 годин – лекції, 12 годин – семінари, 64 годин самостійна робота для денної форми; 6 годин – лекції, 4 годин – семінари, 80 годин – самостійна робота студентів для заочної форми навчання.

модулі	МОДУЛЬ 1. Філософія освіти: її роль та місце в системі філософського знання. Філософсько-освітні ідеї в Україні			МОДУЛЬ 2. Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Пошуки філософських основ сучасної освіти			
Лекції дати	2 години	2 години	2 години	2 години	2 години	2 години	2 години
Теми лекцій	<u>Тема 1.</u> Філософія освіти як галузь філософії та навчальна дисципліна 22.09	<u>Тема 2.</u> Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті 22.09	<u>Тема 3.</u> Національні аспекти філософії освіти в Україні. 29.09	<u>Тема 4.</u> Науково-філософський спосіб сприйняття дійсності 29.09	<u>Тема 5.</u> Духовні виміри людського буття. загальнолюдські цінності 4.10	<u>Тема 6.</u> Філософія етичних вимірів буття особистості 4.10	<u>Тема 7</u> Специфіка вищої школи та її місце в освітньому процесі. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. 11.10
Семінарські Заняття дати	2 години 18.10	2 години 25.10	2 години 1.11	1 година 8.11	1 година 15.11	2 години 22.11	2 години 29.11

Теми семінарських занять	Сем 1 Філософія освіти як галузь філософії та навчальна дисципліна	Сем 2 Філософське розуміння сутності освіти Безперервна освіта у філософському вимірі	Сем 3 Національні аспекти філософії освіти в Україні. Суспільний контекст безперервної освіти в Україні	Сем 4 Науково-філософський спосіб сприйняття дійсності	Сем 5 Духовні виміри людського буття. Загальнолюдські цінності Формування української ціннісно-нормативної моделі.	Сем 6 Філософія етичних вимірів буття особистості	Сем 7 Реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції європейського освітнього простору.
	10 6	10	10	10	10	10	10
Сам роб	8	8	11	9	8	8	10
Модульна контрольна 1 11.11		Інд завд		Модульна контрольна 2 29.11			
Підсумковий контроль іспит							

